

Projekat Živeti zajedno

Opšti podaci o nastavnoj jedinici	
Predmet	Građansko vaspitanje
Naziv nastavne jedinice	Dečja prava
Razred	prvi
Autor nastavne jedinice	Kristina Tomić
Škola	Gimnazija
Tip časa	Obrada
Nastavne metode	Prezentacija i diskusija, dizajnirana radionica
Oblici rada	Frontalni oblik rada, rad u grupi
Ciljevi (ukratko navesti ciljeve koji se žele postići navedenim aktivnostima)	<p>Da se učenici upoznaju sa pojmom dečja prava</p> <p>Da se učenici osposobe za prepoznavanje ugroženih dečjih prava</p> <p>Da se učenici upoznaju sa mogućim oblicima zaštite dečjih prava u školi</p> <p>Da se učenici ipoznaju sa pojmom odgovornosti</p>
Ishodi (taksativno navesti kakve ishode očekujemo posle navedenih aktivnosti, tj. šta će učenici svojiti/razumeti/osvestiti/uraditi posle aktivnosti)	<p>Učenici će steći znanja o značaju dečjih prava</p> <p>Učenici će umeti da prepoznaju ugrožena prava u školi i izvan nje</p> <p>Učenici će znati kome da se obrati u slučaju da su im prava ugrožena</p> <p>Učenici će razviti svest o tome da uz prava idu i odgovornosti</p>
Tok časa (navesti scenario nastavne jedinice, tj. uvodne, centralne i završne aktivnosti. Odrediti i orijentacioni vremenski okvir za aktivnosti – navesti trajanje aktivnosti u minutima)	<p>Uvodni deo 5 minuta</p> <p>Prvi korak: Nastavnik najavljuje temu radionice</p> <p>Drugi korak: Nastavnik poziva učenike da saslušaju sadržaj svih kartica . Na svakoj kartici je po jedna situacija koja ilustruje</p>

primer ugroženog prava. Prilog br 1.

Prvih pet kartica odnosi se na prava kršena van škole, drugih pet kartica na prava koja su ugrožena u školi. Kartice čitaju učenici, jedna situacija jedan učenik.

Treći korak:

Koristeći sadržaj kartica i komentare učenika, formulirati učenima radnu definiciju prava i posebno objasniti pojam dečjih prava. Naglasti slučajeve kršenja tih prava ali i mogućnost njihove zaštite. Učenicima saopštiti da će na kraju časa dobiti prilog sa konkretnim informacijama o Konvenciji o dečjim pravima, vrste prava, kome se obratiti ako su prava ugrožena (svi koraci u uvodnom delu 10 min)

Glavni deo 20 min

Metoda rada/tehnika kartica (provociranje iskustvene situacije) grupni rad

Opis nastavne situacije: Nastavnik najavljuje da će u ovom delu časa svi učenici dobiti tri kompleta stikera. Učenici se pozivaju da se sete situacije kada je njihovo pravo bilo ugroženo. Na zelenim stikerima pišu ugroženo pravo-jedan stiker jedno pravo. Na žutim stikerima pišu kome su se obratili za pomoć i na crvenim da li je njihovo pravo zaštićeno

Drugi korak: kada su stikeri ispisani, nastavnik deli 15 prisutnih učenika na tri grupe. Saopšti im da se priključe onoj grupi koja ima istu boju stikera i zauzmu odgovarajuće mesto u učionici. Svaka grupa dobija hamer i preuzima

grupu stikera. Prva grupa sve stikere zelene boje, druga grupa žute boje a treća crvene boje. Dobijaju od nastavnika instrukciju da razvrstaju svoje kartice i izlepe prava ugrožena u školi odvojeno od prava ugrožena van škole, druga grupa odvojiti lica, organe unutar škole, institucije kojima su se obraćali ili se mogu obratiti za pomoć a čija je obaveza zaštita ugroženih prava , treća grupa da razvrsta prava koja su ostala ugrožena ali i situacija kada su ugrožena prava bila zaštićena

Hamere lepe na zid, biraju izveštače koji predstavljaju rad grupe i vrše analizu

Treći korak: Sledi izveštavanje zadataka u grupama. Prilikom izveštavanja zadataka nastavnik priskače u pomoć po potrebi.

Trajanje 20 min

Završni deo časa: 10min

Metode rada-tehnike: diskusija, dijaloško-monološka

Opis nastavne situacije

Prvi korak: Nastavnik vrši analizu prikazanih ilustracija na hameru. Zamoliće učenike da prokomentarišu u kojoj meri su ove aktivnosti pomogle da se shvati značaj njihovih prava.

Nakon toga pozive učenike da prokomentarišu u vezi sa pravima i njihove odgovornosti

Drugi korak: Nastavnik daje kratak osvrt časa. Akcentat je na pravima ali i odgovornostima dece u školi i posebno učenicima sugerisati način na koji mogu

	<p>unutar škole da zaštite svoja prava i kome da se obrate</p> <p>Treći korak: Nastavnik deli učenicima materijal prilog br. 2</p> <p>Četvrti korak: Kratka evaluacija od strane učenika</p> <p>Učenicima dati instrukcije da u medijima ili svom okruženju pronadju primere kršenja dečjih prava</p>
<p>Elementi interkulturalnosti u nastavnoj jedinici (detaljno navesti šta su sve elementi koji ukazuju na različitost i uvažavanje različitosti u određenoj nastavnoj jedinici, na koje sve načine nastavna jedinica podstiče učenike da razmišljaju o različitostima i da se decentriraju iz svoje tačke gledišta)</p>	<p>Radionica će omogućiti učenicima da osnaže svoje iskustvo kršenja prava kao i da prepoznaju iskustva drugih kada im je ugroženo pravo</p> <p>Učenici će osetiti na svojoj koži kako je biti diskriminisan</p> <p>Učenici će prepoznavati buduće situacije u kojima ih zakon štiti a i obavezuje i umeće adekvatno da odreaguju</p> <p>Učenici će osvestiti potrebu uvažavanja prava svojih sugradjana koji su u nekom pogledu različiti</p>
<p>Materijal (taksativno navesti materijale koji se koriste za realizaciju nastavne jedinice, a primerak svakog materijala dostaviti u prilogu).</p>	<p>Prilog 1 Prilog 2, Flip chart</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komšija Čeda stalno viri na moj kuhinjski prozor i neda mi mira u rodjenoj kući 2. Kada se posvadjam sa bratom meni tata kaže: "On je dečak a ti si devojčica i ne smeš tako da vičeš!" 3. Moj šef mi je optužio da sam poklonik opasne sekte "čokoladista" 4. Gnevni članovi "Eks"partije juče su Milu

razbili prozor jer je izdao amaterski časopis u kome je izložio teoriju o velikom "prasku eksovaca "

5. Moj brat ne sme da ide na utakmice jer stalno strahuje da će ga povrediti huligani na stadionu

1.Nastavnica engleskog nije dozvolila Pedji da vidi ocenjen pismeni zadatak

2.Nastavnica matematike je rekla da su devojčice manje sposobne od dečaka u matematici i tehničkom crtanju

3.Psiholog mi je rekla da ne mogu biti arhitekta jer to nije profesija za žene

4.U našoj školi zaposleni često dozvoljavaju dečacima da uđu u školu pre nego što zvoni, dok devojčice moraju da sačekaju zvono

5.U našoj školi pravi se razlika između dečaka i devojčica , nastavnici daju bolje ocene dečacima nego devojčicama

Prilog 2:

Prava : Ono što je potrebno da svako može da ima ili čini da bi mogao da živi i da se razvija kao čovek

Osnovno načelo koncepta ljudskih prava je da su svi ljudi jednaki

Različitim međunarodnim i nacionalnim dokumentima ljudska prava se garantuju

Medjunarodne organizacije osnovane sa ciljem zaštite ljudskih prava: EU, SE, UN, OEBS

Dečja prava: Ono što je potrebno svakom da

bi mogao da ima ili čini sve što je potrebno da se razvija u specifično ljudsko biće.

Deca imaju prava na posebna prava

Konvencija o dečjim pravima: Dokument koji je donela organizacija UN i koja precizira koja sve prava treba da imaju deca

Kada kažem "ljudska prava", mislim na...

Pravo na život

Pravo na slobodu i bezbednost ličnosti

Pravo na slobodu kretanja i izbor mesta boravka

Pravo na imovinu

Pravo na privatnost

Pravo na slobodu veroispovesti

Pravo na mirno okupljanje

Pravo na slobodu izražavanja

Pravo na slobodu udruživanja

Pravo na učešće u upravljanju zajednicom